

Resa mot okänd framtid

2082
18

SOCIALMINISTERIETS
BARNFÖRFLYTTNINGSKOMMITTÉ

Barnet: Jalonen, Harri Lemart

Föräldr.: Tyra

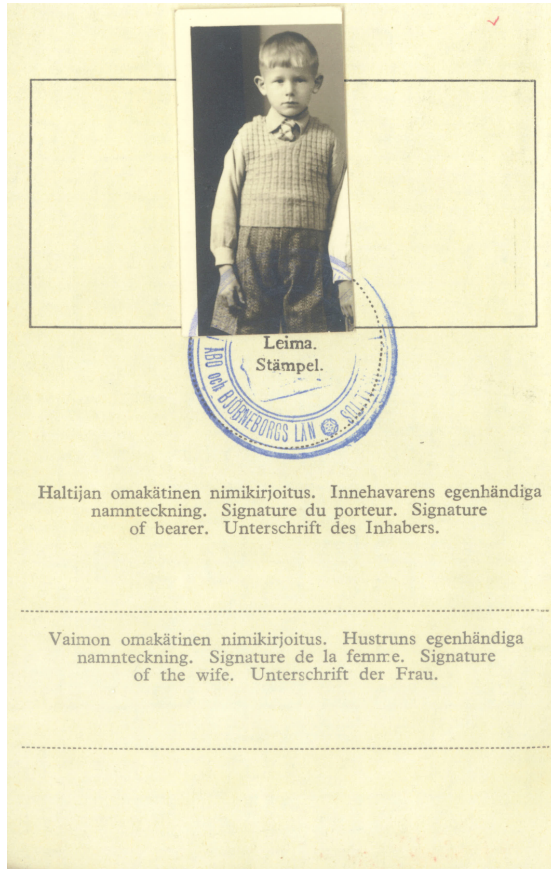
Avreser från Parainen

Reser till Stockholm

(Nedan: Adresslappar för bagaget.)

Harri Jalonen

RESA MOT OKÄND FRAMTID

Leima.
Stämpel.

Haltijan omakätinen nimikirjoitus. Innehavarens egenhändiga
namnteckning. Signature du porteur. Signature
of bearer. Unterschrift des Inhabers.

Vaimon omakätinen nimikirjoitus. Hustruns egenhändiga
namnteckning. Signature de la femme. Signature
of the wife. Unterschrift der Frau.

RESA MOT OKÄND FRAMTID

En diktsamling som innehåller personliga minnen av ett krigs orsaker och verkan för både nationer och individer.

Resan var föranledd av att det svenska brodersfolket tog hand om finska krigsbarn. Det blev för oss en resa mot okänd framtid.

I poesins form skildras minnena med såväl skeendens fakta som minnenas bilder.

Minnena berör, utöver krigsbarns uppbrott från föräldrar och ankomst till främmande människor med okänt språk, även hur krigets konsekvenser utformat ett människoliv.

Spiralen symboliserar livets kretslopp som kan ses som en utvecklingsspiral. Naturens årliga förändringar kan uppfattas som utveckling till högre former av livsyttringar. Vi människor förändras med gjorda erfarenheter och mognar successivt till mer ansvarstagande individer inför kommande framtid.

© Harri Jalonen

Resa mot okänd framtid

ISBN: 978-91-87247-99-6

GML Förlag AB

Tryck: GML Print on Demand AB, Stockholm

RESA MOT OKÄND FRAMTID

HARRI JALONEN

Minnen av perioden som krigsbarn

PROLOG

En ensam julnatt
Det var länge sedan
han hade varit hemma sist
han tänkte mycket medan
skidåkandet kändes trist.

Det var krig,
han kände oro i sitt bröst
tiden var knapp,
inte mycket fanns till tröst,
hur var det nu
var hade hon, hans fru
tagit vägen med deras barn;
vad vill ödet
binda med sitt garn?

Han behövde stödet
för ingen visste att han kom
för av tradition
får man endast permission
när det är fred;
det var därför han led
av att familjen inget visste:
att han hörde till dem
faktiskt var han bland de siste
som till julen fått resa hem.

De sista två milen från staden
under sena kvällen över isen
och stundom i skogen
där träden fällt bladen

åkte han skidor på marken som var frusen
tiden var knapp och han åkte fort
för med skidor var han förtrogen;
framkommen fick han veta
då bland släktingar han leta
efter pojkarna och deras mamma
att de rest i väg för att stanna
över helgen hos farmor flera mil bort.

Det var bittert att få vända
och under färden tillbaka
tänka på allt han fått försaka:
att ej fått träffa sina pojkar och sin kvinna
var förfärligt, vilken tröst stod nu att finna
som hoppet kunde tända.

Ej sin familj eller övrig släkt han återsåg
för under kriget han stupa
visst hoppades han på seger utan återtåg
ibland som ytliga tankar, men även djupa.

Visst är det sorgligt, det som hänt,
tänker jag med smärta
en julaftons natt, detta han på isen måste ha känt,
ensam i själ och hjärta.

Frågar du vem det var
svarar jag: "det var min far"!

Innehållsförteckning

VARFÖR JAG BÖRjade SKRIVA DIKTER.....	3
Behovet att berätta	6
Förpliktelsen och dikten	7
MINNEN I POESINS FORM	9
Ödet och den enskilde	10
Ödets spel.....	10
Barndomsminnen	11
Barnsligt bus.....	13
KRIG OCH OVISS FRAMTID	15
Ankomsten till mitt fosterhem.....	17
Mitt nya hem blev permanent	18
Krigsbarn – en kärleksfull följd av krigets ondska	19
Krig formar öden	20
Första skoldagen i Sverige.....	21
ATT FÖRMEDLA KÄNSLOR.....	25
Lusten.....	26
Minnen som vaknat	26
Känslöförmedling	27
VISSA BARN UNDFLYDDE KRIGET	29
Krigsbarn som begrepp	30
Lotten som barn	30
Likheter och kontraster.....	31
Att bjuda till och förverkliga	32
Min första kostym	33
Fosterhemmets kärlek	34
Betgallring – ett sätt att hjälpa till.....	36
Fåfång förväntan	37
Fostrans innebörd.....	38
KRIG DRABBAR NATIONER OCH INDIVIDER.....	39
Hon, han, barnen och kriget.....	40
Krig splittrar familjer.....	42
Familjemedlemmars öde	42
Saknad i krig	43
Längtan efter att få veta	44
Krigsbarnens öde	45
Krigets sorg och elände	46
Synbilder om kriget.....	47
Barns perspektiv	48
Barn har sin egen rädsla.....	48
Barn har ingen måttstock.....	49
Krigets smärta	49
Mor gav trygghet	50
Plikten kallar.....	52
Far kunde spela fiol.....	55

KRIG – MÄNSKLIGHETENS VANVETT	57
Krigets väsen	58
Politikens "krigföring"	59
Vardagens "kriföring"	60
Människornas krigföring	62
Kriget är som ett monster	63
Makthavarnas krav	64
Motståndare i krig	64
Vi och dom	66
Krigets fasor	67
Krigsdrabbades maktlöshet	68
Krigets bedrövelse	68
Vem kan förklara?	69
Lögner som självhävdelse.....	70
Mina barnsliga försvarsmekanismer	72
Framtidens utsikt.....	73
KRIGETS KONSEKVENSER	75
Ödets vävstol.....	76
Trådar och garn	76
Tidens gång och ödets privilegium	77
Splittring och enande	78
Ödets meningsfullhet	79
Kausalitet eller determinism	79
Förklaringar blir förlösande	80
Varför?	80
Känslans spår.....	80
Eftermäle och eftertanke	81
Vem betalade priset – barnen eller landet?	82
Vad har man egentligen lärt?	83
EPILOG.....	85

VARFÖR JAG BÖRJADE SKRIVA DIKTER

Jag satt i bilen
på väg hem
från jobbet.
Åter igen
tänkte jag på frågan
"vad hade hänt min far?"

I kriget mellan Finland och
Sovjetunionen
hade far och hela plutonen
blivit saknad i krig.

Hade han stupat?
Hade han lidit?
Hade han skickats till Sibirien?
Ingen visste!

Kriget skördade andra offer
skapade olika öden
familjer splittrades.

Jag och min bror skickades
till Sverige.

Vi blev krigsbarn
bryskt isärtagna
mitt första trauma.

Under vår uppväxt
funderade vi ofta
jag och min bror.

Vi fantiserade om vad
som kunde ha hänt
om inte kriget
drabbat oss.

Hur skulle vi i så fall
ha haft det i Finland?

Mor var sjuklig
ordinerades till Sverige
hon var krigsänka,
gifte om sig.

Min bror och jag
acklimatiserades
till svenskar,
men vi tänkte på far.

Om far plötsligt kom hem
efter fångenskap i Ryssland
vad skulle hända
med honom,
med mor,
med oss?
Så grubblade vi!

I dessa tankar
var bilkörandet monotont
tankarna malde,
satte på radion
blev helt betagen.

Ut strömmade tonerna
ur Lloyd Webbers
Don't cry for me
med texten
'every word is true'.

Det kändes
som eld i sinnet,
majestätiskt,
precis om tonerna
i Sibelius Finlandia.

Musiken grep mig djupt
körde hem som i trans
ensam i huset
uppfylld av känslan
satte jag mig genast
och skrev en dikt,
det var
som om någon dikterade.

Plötsligt hade jag skrivit
Prologen,
min första dikt.

Den följdes sedan
av ett flertal andra.

Linköping i maj 2015.

Harri Jalonen

Behovet att berätta

Jag upplever en känsla att utan reservation
ge mitt bidrag och berätta min version
om krigets perversion.

Mina upplevelser trodde jag mig ha förträngt
inte minst episoder som skrämmt
men att inte berätta känns närmast befängt.

Men jag har en känsla jag inte kan förstå
hur barndomsminnen kan bestå
och förträngda tankar likaså.

Förpliktelsen och dikten

Den tid jag fördriver
av den angenäma sort
är när jag skriver
för att tiden ska gå fort.

Fast egentligen jag vill
för att riktigt hinna med
att tiden skall stå still
och inte gå ur led.

Men tiden får man bida
då och då i alla fall
ibland så får man lida
som om det var ett kall.

För kallet gäller alla
när vi noggrant gör vår plikt
några står och många falla
medan andra skriver dikt.

MINNEN I POESINS FORM

Denna diktsamling handlar om mina minnen
om krigets följder för folk och få
vilka förträngts sedan länge –
men som vaknat.

Minnena är
min subjektiva personliga version
av upplevda händelser och episoder
som gett upphov till mänskliga öden
med krigets barn i centrum.

Mina upplevelser
har jag aldrig tidigare
föreställt mig berätta
- vem skulle ha intresse av dem?

Men till barnbarnen
Robin; Filip och Fanny
kändes det angeläget
att med ödmjukt sinne
berätta i poesins form.

I en komplicerad värld
skapas ödesrelaterade människoliv
plötsligt slog det mig
att jag ville ge mitt bidrag.

Ödet och den enskilde

Ödet drabbar alla
oavsett bakgrund, ambition och vilja
det tycks ibland förefalla
att man stod där, på livsödets tilja
där orsak och verkan ej är en bisak
men sannerligen den enskildes ensak.

Ödets spel

Att något börjar
och annat tar vid
ingår i ödets spel.

I det fortsatta förloppet
när det gått en tid
är det möjligt för många
att av individers öden
få ta del.

Barndomsminnen

Bland de första minnen jag har
finns en särskild lycka invävd,
det är skönt att ha dem kvar
när dagens frågor och bekymmer
tränger sig på och gör mig kvävd
inte minst de som saknar svar.

Bland de första minnen jag har
är en sorglös tid med lek;
till busstreck var jag snar
ställde till förargelse och harm
och fick bannor men även smek
för trots allt var mamma rar.

Bland de första minnen jag har
finns stänk av oro och rädsla
de finns kvar på gamla dar
som gjort mig ont att inte behärska
min rädsla har jag ofta måst städsla
innan oron överhanden tar.

Bland de första minnen jag har
var en tomhet jag inte fatta
det var en längtan efter min far
som stupat i kriget, varför jag trodde
att man ska va tuff och ingen kratta
och trots allt till leende snar.

Bland de första minnen jag har
var att tryggheten fanns hos mor
i början var mor och far ett par
som av krigets ondska bröts;
men så hade jag även min bror
vilket gjorde barndomen till lyckliga dar.

Barnsligt bus

Barnets ovetskap,
moderns föräldraskap,
det fostran förberett
märks först när ungen blivit stor
trots bekymren som hos mödrar groor
har det önskvärda skett
att ungen har fått vett.

Att vara busig är inte snällt,
så tänkte brorsan och jag inte över huvud taget
det vi gjorde var måhända inte originellt
vi hittade på
utan att förstå
att visst ofog var av det värsta slaget.

Upptågen var alltså inte avsiktliga
men risken för upptäckt uppenbar
vi förstod inte att vi skulle vara försiktiga
för obehagliga följder kunde vara snar.

Vi brydde oss inte över konsekvensen
vare sig vi visste eller ej
inte heller anade vi inkonsekvensen
att göra en häftig grej
för det vi trodde
borde vi veta berodde
på dumhet och inkompetensen.

KRIG OCH OVISS FRAMTID

Hemma i Finland fanns ingen gröda
i krig är detta en brist
ej heller fanns annan föda
"barnens lidande skulle bli sist".
Så tänkte man kanhända
när jag skickades bort
de som återvände
var av en annan sort.

Mitt modersmål förträngdes
anpassningen skapade sitt
mina språkminnen stängdes
det forna var inte längre "mitt".

Det var krigstid och nöd
nationen i krig, långt till fred
bristen på bröd
folket det led.

Då maten var god
och fosterhemmet bra
saknade jag vilja och mod
att till ursprungshemmet dra.

Det som förr varit kärt
var betingat till ängsla
det jag tidigare lärt
hade förändrat min känsla.

Fastän syftet var gott
och bra på många vis
har nationen faktiskt fått
betala ett pris.

Ankomsten till mitt fosterhem

Gatan från stationen – som inte var av grus
omgiven på sidorna av tegelbyggda hus
gick vi rakt mot det finaste – en byggnad med affär
förstod snart att vi skulle gå in just där
lampor över allt – någonting extra
lysande kristallkronor – vackra så det blixtra
det var alltså här jag skulle bo
det var här jag växte upp i lugn och ro
här fanns inget krig och inga granater
däremot fick jag många kamrater.

Mitt nya hem blev permanent

Att byta hem
och andra normer
trots ett prima fosterhem
upplevde jag vissa sorger.

Visst kände jag tacksamhet
över glädjestunder som hänt
men då och då även villrådighet
av smärtor som faktiskt bränt.

Smärtorna och såren
har läkts med åren
fosterföräldrarnas omsorg
var som herdens som vaktade fåren.

Minnesbilder dyker upp då och då,
även de jag inte kan förstå
tränger de sig faktiskt på
ur minnenas vrå.

Jag minns ibland
med facit i hand
att allt var mycket gott
med den fostran jag fått.

Krigsbarn – en kärleksfull följd av krigets ondska

Så blev jag krigsbarn – en märklig känsla
en produkt av kriget
alltså även som vuxen.

En gång krigsbarn –
alltid krigsbarn.

Jag har efter hand förstått
under åren som gått
att jag har två identiteter
med ett fåtal likheter.

En identitet bär mitt finska efternamn
medan en annan blivit mitt svenska varande
alltså en internaliserad svensk;
jag håller dem isär,
inte konsekvent,
men något "sånär"
varför det ofta blir "sisådär".

Krig formar öden

Krigsbarn är omständigheternas fångar
inte alltid tydliga
långt ifrån prydliga
men obekväma och hemska under krig
varför det blev så kan man fråga sig.

Krig mellan nationer drabbar hela folk
folk består av människor.
Bland människor finns barn,
barn som leker krig vars essens de inte vet
de krigar bara på låtsas
det hela är en form av obegriplighet.

Men de blir offer – krigsbarn är offer,
inte enbart av omständigheterna;
inte heller till fullo som krigets ”gisslan”,
nej, som en konsekvens - krigets omänskliga konsekvens -
ett sätt att beskriva ödet.

Första skoldagen i Sverige

Min fosterfar tog mig till skolan
vad skulle hända, vad skulle ske, må'n tro
jag hade börjat i skolan hemma i Pargas
men nu var jag här.

Jag hade lärt lite svenska men med skånskan var jag ovan
vad var det mera jag önskade för att känna ro
vad var det för krav som skulle tarvas
eller när.

Allt var annorlunda – det fanns ingen jag kände
jag låg efter nästan en hel termin
att komma ifatt var inte lätt
men efter hand jag lär.

Min fosterfar skjutsade mig den gången
jag fick sitta på cykelstången
skolgården var tom
ingen var där.

Skolgården var tom och ensam,
efter rasten hade alla elever gått in –
jag var redo
något-så-när.

Jag hade förväntningar men var inte dramatisk ängslig
för vad blivande kompisar skulle hitta på
det kunde jag aldrig veta –
att framtiden ändå bär.

Därtill hade jag ingen aning.
Jag upplevde inte ens någon varning -
ingen illusion –
ingen chimär.

Första lektionstimmen

I skolans sal jag stod i dörren
häpen över barnens stora antal.
Jag visste inget förrän
lärarinnan började sitt samtal.

Jag fick ett papper och en krita
satt längst där bak
och började rita
fnissandet gjorde mig spak

Med krita blå
jag ritade en häst
försökte bättre förmå
det kändes som ett test.

När jag sedan vid pulpeten
visade min blåa häst
kände jag förtreten
teckningen var bra, men inte bäst.

Att den blev blå jag förvisso fatta
men inte att man åt mig skratta.
Lärarinnan tyckte den var fin
men sa med en vänlig min:

”Blåa hästar finns väl inte”
småskrattade hon utan att inse
att för mig kunde det vara som så
att i Finland var de faktiskt blå.

Detta mitt påstående
var för mig mycket slående
det var ju bara jag som visste
ingen i klassen kunde vara vittne.

Endast jag i klassen kunde alltså veta
i mitt yttrande var jag alltså tvär
i min naivitet försökte jag imponera
jag hade ju faktiskt varit där.

ATT FÖRMEDLA KÄNSLOR

Intelligens och vilja
två begrepp i människans värld
som förklaras vara av neurologisk karaktär
mest av materialister
som kräver att allting skall kunna mätas
med matematiska symboler.

Detta är på sätt och vis helt okej,
men vilka svar ger de på det osynliga,
det som utöver det som intelligensen kan besvara
ändå handlar om livets viktiga beståndsdelar,
det vi kallar känslor

Lusten

Att känna en lust,
att ta en dust
med viljan att förmedla något viktigt
kanske inte vetenskapligt riktigt
men likväl ett sätt att ordna sina tankar
när man i sinnet vankar
i ett slags rörelse mot framtiden
när lusten att hålla på – ligger i samtiden.

Minnen som vaknat

Påståenden om vad som egentligen hänt
har jag vartefter tiden gått förträngt
tydlig dokumentation har jag saknat
men vissa minnen har vaknat.

Känslöförmedling

Jag vill berätta vad jag känner
inte enbart till mina nära vänner
i mitt försök att finna svar på livets fråga
framför allt när frågan är en plåga.

Då måste viljans kraft få ett utlopp
för kanske det finns ett litet hopp
om att livet själv kan uppenbara
de svar som grumlar det underbara.

Då kan endast tron ge svar
om man nu lyckats ha den kvar.
eller ha filosofin som räddningsplank
särskilt om man är vissen och krank.

Plågans orsak bör man förlåta
för tiden läker alla sår
över besvikelser ska man inte gråta
även om ärren är djupa och består.

Efter hand som tiden gått
och händelser satt sina spår
har jag sedermera förstått
att acceptera det man får.

Det jag fått är en himmelsk gåva
med myckenhet av ljusa minnen
som jag önskar prisa och lova
att ha dem kvar i mina sinnen.

Det känns därför riktigt och sant
att delge mina kunnigheter
och alls inte genant
att berätta om personliga erfarenheter.

TANKAR OM KRIGSBARNNS ÖDEN

Krigsbarn – hur blir man det?
Vad slags omständigheter skapar detta öde?

Krigsbarn var inget begrepp jag kände
jag visste inget om detta
jag visste inte varför det hände
som jag nu ska berätta.

Varför just jag och min bror-
vad var det för öde vi var satt i-
och varför just vår mor -
vars barn blev "Sotalapsi". (1)

1): Krigsbarn

Krigsbarn som begrepp

Jag blev ett krigsbarn utan att förstå
vad jag måste undertrycka
jag visste inte vad det betydde
därför var det inget jag egentligen brydde
om vad andra måhända kunde tycka
om allt jag inte orkade vare sig förstå – eller förmå.

Lotten som barn

Som barn jag fått
en särskild lott
som sitter kvar
på äldre dar.

Det fostran skulle pryda
var att alltid lyda
för var man inte snäll
så blev det på fingrarna smäll.

Om smällen inte var att slå
så fick man dock förstå
att obehag till sinnet
kan bestå i minnet.

Att växa upp och inte förstå
varför det blivit så,
att inte fått vara kvar
hos mor och far.

Likheter och kontraster

Min mor bodde på annan ort
hon var god i både smått och stort
hemmet var en arbetarkultur
kriget hade gett henne en särskild natur.

Mitt fosterhem var en påtaglig kontrast
Som präglades av företagsanda
Även där arbetade man utan rast
Men i en helt annan anda.

Jag växte alltså upp i tvenne hem
Oförenliga på flera sätt
Men som gäller för alla dem
Som inte finner kontrasten lätt.

Men vad gör man då det inte stämmer
När man inte kunde begripa
Trots att alla var gedigna vänner
var de inte lika.

I min barndom jag kanske saknade
Att förstå dessa ytterligheter
En tanke som med uppväxten vaknade
Men se att alla har möjligheter.

För i allas respekt och sans
fanns nå'nstans en överbryggande bro
med följderna av en god balans
som gav mig ro.

Att bjuda till och förverkliga

Att veta hut - sa fosterfar resolut
du måste jobba och plita på dig
måste man lita på:
”att du gör ditt bästa
till nytta för din nästa”.

Glöm ej att vara rar
sade också fosterfar
var ödmjuk och snäll
så blir det inte smäll handla
kvickt och var snabb så blir
du en omtyckt grabb.

Det var alltså att lyda inte
huvudet ”bryda” acceptera
normerna
och inte tänka på sorgerna
positiv ska man va
och alltid verka gla.

Detta var ord som han menade väl
min fosterfar hade flera skäl
förmanande omtänksamma
som jag snällt fick anamma
det var fostran där han ville väl men
som ibland sved i min unga själ.

Vissa egenskaper fick jag lära mig nå
till exempel karaktärsdrag att lita på
som min fosterfar förmanade
konsekvent han mig danade:
”Du måste lära dig bjuda till
om du ska förverkliga det du vill”.

Min första kostym

Fosterföräldrar så rara
med mig en dag till stan ville fara
för det var kutym
att barnen skulle ha en kostym,
det var för mitt väl och deras vilja.

Olika storlekar fick jag prova
så de skulle passa
när vi funnit några lämpliga
fick jag egenhändigt välja.

Det jag valde – trodde jag – var spetsbyxor
men vågade inte fråga
när det visade sig vara golfbyxor
blev det en snöplig plåga
besvikelsen fick jag artigt svälja.

Fosterhemmets kärlek

Att smälta in i annat hem
gällde för mig och för alla dem
som från kriget lotsats
och av andra fäder fostrats.

Modersmålet förträngdes
anpassningen blev ett måste
och minnena stängdes
otrevligheter måste man bortse.

Fosterhemmet var bra
människorna rara
situationen ville jag fördra
till annat hem ville jag inte fara.

Vad är det då för speciellt
eller särskilt originellt
som inte drabbat alla dem
som vuxit upp i fosterhem?

Är det krigets brisader som blossat
och familjer som utövarna krossat
är det krigets säd i kvarnen
som särskilt malt ner barnen?

Vad är det egentligen för larv
att tro att blodet är ett arv
som överstiger allting annat
även om blodomloppet stannat?

De som bäst behövde stöd
när världen runt dem var i glöd
var barnen som sändes till annat land
som inte var i krig och stod i brand.

Att då som barn fått lämna mor
innan man växt upp och blivit stor
när man som bäst behövde stödet
gav instinkten hopp om ödet.

Det ödet skänkt mig är trots allt
att fosterförälders varma gestalt
med krav och vilja att göra väl
gjort gott åt en ung och vilsen själ.

Vart tar det vägen med våra generositeter
om vi låser oss i nationaliteter
och glömmer att människor i nöd
behöver hjälp till dagens bröd.

Vad kan vi vara stolta över
om vi vägrar människor som behöver
hjälp att leva och lite ro
och någonstans att utan rädsla bo.

Om detta visste jag inget som barn
ingenting om ödets garn
jag visste endast detta
som jag fortsätter att berätta.

Kärlek finns hos alla dem
som fostrar i varje hem
och som i själen är riktigt god
mot barn av andras kött och blod.

Betgallring – ett sätt att hjälpa till

Markens doft
ur jordens stoft
att gallra och hacka
men med ingen att snacka
med knäna ömmande
blev tankarna drömmande
om den senaste festen
då jag förträngde tristessen.

Under betgallringen jag lova
att när jag ätit och fått sova
för att redan nästa dag
försöka göra ett smart drag
och inte tiden på gallring förslösa
på detta långtråkiga och tröstlösa.

Enformighetens tristess
med hackan i handen
ingen finess
att kämpa till randen
intill det mentala stupet
att till något bättre spara handen
när framtidens hopp blivit förlupet.

Fåfång förväntan

Dagen före julafton såg jag ett paket
som låg bland julklapparna kring granen
dess storlek passade precis
till att vara ett luftgevär.

Jag hade lyckats bra i skytte
min fosterfar var faktiskt stolt
flera pris hade jag vunnit
jag trodde paketet under granen
var årets premie.

Timmarna långsamt kröp fram
och så var det dags
jag öppnade paketet – mina drömmar sprack
det var inget luftgevär – det var ett målarstaffli.

Jag lyckades hålla masken
för även i teckning var jag duktig
så förnam jag att min tanke om belöning
trots allt hade infriats – jag kände verklig glädje
inte enbart över staffliet
för det jag lärde – var att aldrig ta något för givet.

Fostrans innebörd

Som alla barn var jag utsatt för fostran
av skola, föräldrar och vuxna
av olika normer, moral och etik
blev samvetets koder de mest centrala.

Föräldrars uppmaningar till lydnad
skyldigheter och plikter
är att samhällsplikter följa
och göra sitt bästa.

KRIG DRABBAR NATIONER OCH INDIVIDER

Människan måste själv sin grannfrid gestalta
många kan inte vardagens schismer rätt förvalta
hon har fejder och mister nästan allt hon har
och skyller på andra att ingenting blir kvar.

Vad ska man göra för att rätt bli förstådd
för det vi tänker och gör är en viktig sådd
som vi alla någon gång måste skörda
och som ibland blir en tung och besvärlig börda.
det är lätt att klaga på dem som leder nationer
som för krig som kostar liv och många millioner
men hur gör vi i vardagen mot vår nästa
respekterar vi dem och gör vårt bästa?

Det är svårt att se det stora i det lilla
skillander i storlek kan förvilla
vårt ansvar är gentamot varandra
vi ska inte enbart nationers ledare klandra.

Kan vi inte i vardagen med andra vara sams
och därtill kräva att andras klokhet och sans
om ingen försöker skapa en harmonisk förening
har vi alla missat vad livet har för
mening.

Hon, han, barnen och kriget

Hon, var kvar i hembygden,
de vanliga sysslorna kändes ovanliga;
allt var så arbetsamt,
hon hemma och han borta.

Han, gjorde sin plikt i kriget,
de ovanliga sysslorna var påtagliga
de kändes nödvändiga men överkliga;
det var ju ofråkomligt,
att kämpa för dem där hemma.

Hon, arbetade hela dagarna,
det var självklart
även om den dubbla bördan
av förvärvsarbete och hemsysslor
var betungande,
för barnen måste få mat och kläder,
uppfostran och trygghet.

Han, lydde order och var lojal;
och naturligtvis göra uppoffringar
för landets frihet
för familjen, frun och barnen.

Hon, kunde inte fatta det som hände,
likväl förstod hon mycket;
paradoxen gjorde krigets syfte
än mer outhärdligt,
varför detta folk och detta land?

Han, förstod att det kunde hända,
att just han, till de sina
aldrig skulle återvända
och uppleva normala dagar.

Barnen, visste ingenting
om dessa tankar,
vare sig om hans eller hennes;
ej heller om kriget
ty med detta tillstånd
fanns inget de kunde jämföra.

De styrande, makthavarna,
som borde haft kunskap,
om allt det,
som berörde både honom,
henne och barnen,
de tänkte inte som dessa,
ty makthavare tänker enbart på sin egen makt.

Krig splittrar familjer

När familjer splittras
vilket sker i krig
hamnar ländernas familjer i kras
alla i familjen var för sig
har drömmar som blivit till ett ras.

När jag skickades bort till annan nation
fanns ingen tröst, ej ödets pardon
det var till ett annat folk
där det inte fanns någon tolk
som överste deras annorlunda språk.

Familjemedlemmars öde

I alla krig skapas enskilda öden,
kvinnor och barn drabbas särskilt av detta.
Om soldatens plikt att möta döden
kan många berätta.

Det är några ingredienser
av krigets konsekvenser.

Saknad i krig

Soldater i krig möter olika öden
som bortom smärtorna och döden,
skiljer sig i praktisk acceptans,
för anhöriga vet inte var soldaten är nå'nstans.

Det går därför inte att ställa kraven
att soldaten ska bli begravnen
i hembygdens lera och mull
när han saknats i strid för landets skull.

De som aldrig fick se sina söner åter
soldaterna som man ofta begråter,
ingen plats kan återskapa traditionen
som motsvarar den förlorade associationen.

Beskedet om saknad i krig har sin särskilda plåga
frågan "varför", brinner som en låga
därför att minnena inte kan gäckas
av en låga som inte kan släckas.

Tänk om vekligheten i sin förunderlighet
innehåller något som ingen vet
något man kan ana och därför be
att man den förlorade sonen kan återse.

Längtan efter att få veta

Olyckor, katastrofer och krig
vad har de gemensamt?

Jo, de resulterar oftast i döden,
individer drabbas.

Vad upplevde soldaten?
Hade han ont och ångest inför döden?

Människor skadas på olika sätt
samhällets mekanismer störs.

Händelserna bildar tillfälligheter
de ingår i paradoxernas gåtor.

Individens öden - de som föregår döden
kan ingen förutse.

Det gäller soldatens ovisshet och hopp
även anhörigas längtan och att få veta.

Krigsbarnens öde

Många av mina subjektiva minnen
jag upplevt genom alla mina sinnen
handlar om krigets konsekvenser varom ingen visste
hur det skulle gå för oss barn som våra föräldrar miste
men tack vare ädla människors omtanke och barmhärtighet
fick vi som de flesta vet en annan verklighet
än den vi upplevt före krigets utbrott
händelser som ingen trott
när vi till ett annat rike skickades bort,
och växte upp till en annan sort
eftersom livet för oss blev omdanat
på sätt som ingen då kunde anat.

Krigets sorg och elände

Ack så sorgligt
bedrövtligt och ledsamt
när fäderna måste gå ut i krig.

Det var inte bättre för möderna
som familjen allena fått sköta
och ensam hafr försorg om barnen.
Och deras fostran.

Ett särskilt inslag av sorg i detta krig
för barnen och för landet
är familjers separeration för okänd tid.

I krigets vedermödor och elände
är vad jag mest av allt kände
sorgen att det aldrig hände –
att familjerna fick vara intakta
och kunna uppleva vardagens frid.

Synbilder om kriget

I en dröm såg jag krigets fasor
jag såg arma barn klädda i trasor
och hur vuxna kvinnor och män
i skenet av bombernas brasor
dolde sin förtvivlan om än
jag inte förstod
att det var mod
då ingen visste
vem som skulle bli den siste
om familjen alla miste.

Drömmen väckte gamla minnen
vars spår finns kvar i mina sinnen
och som jag trodde mig ha glömt
men endast gömt
som i garderoben gamla linnen.
Men vad göra
för att inte förstöra
för människor som led
tron och hoppet om en fred
som för alla blir en helig sed.

Barns perspektiv

Smärta kunde jag inte jämföra
visste inte att andra led.

Barn jämför inte
de kan inget göra
bara hoppas
att det blir fred.

Barn har sin egen rädsla

Vi såg vuxna bli rädda
det kändes förfärligt
de ville ju inte bli sedda
i det som var för jävligt.

Men vad visste vi
om varför vuxna de krigar
hur skulle det bli
på våra framtids stigar.

Barn kan inte rangordna sin rädsla
sin egen jämfört med andra.
Rädslans stygghet
överstiger det man vill städsla
för att finna trygghet.

Barn har ingen måttstock

En situation kan kännas hemsk
som saknar referens
oavsett intensiteten.

Det mest förskräckliga som
upplevs är ohyggligheten
därför att varje rädsla
är för barnet det värsta.

Krigets smärta

Det finns ett perspektiv
som jag inte kan smälta
ett adjektiv
om krigets smärta

Perspektivet är barnets grubblerier
då varken förnuft eller klokhet
kunnat begränsa fantasier
ej heller skapat någon trygghet.

Mor gav trygghet

Mor, en tvåfalld börda du haft att bära
som få, om någon, tänkt uppå
fastän du tagit detta varligt
är det ändå så
att även vi, som står dig nära
aldrig tyckt det varit besvärligt.

Förutom detta av att vara mor
en kärleksbörda du som kvinna
i likhet med de allra flesta
mödrar velat vinna
att ditt barn skulle beredas att bli stor
och fostras för att klara det mesta.

Men mor, du har sedan även tagit rollen
när vi mist vår far
som ansvarstagande för dina söner
så som kriget var
och ingen annan hade bollen
att mätta hungern med annat än med böner.

Så har vi då med tillförsikt
tänkt på det du oss förvärvat
och ställt oss positiva till livet
fast det i vardagen har kärvat
och inget varit sig riktigt likt
mer än din tröst, som blivit oss givet.

För trots allt har vi det goda funnit
fast hårt det suttit åt
av erfarenhet vi mycket lärt
vi ofta suttit i samma båt
ett flertal svåra minnen vi övervunnit
men inte alltid vad vi begärt.

Vad är det då vi kan begära,
endast en önskan om att få en gåva
av annat slag än vad du som mor oss givit
eller något som du lova
att oss rikligen beskära
av det goda som sedan blivit.

Plikten kallar

När plikten kallar och kvinnornas män
och tillika deras halvvuxna söner
drar ut i fält för att offras om än
några klarar sig och uppskattning röner.

När plikten kallar och barnens fäder
och tillika ungdomarnas äldre bröder
far att kriga och kämpa i svåra räder
så att de andligt och fysiskt förblöder.

Vid krigsslutet blir det sedan
för barnen och kvinnan
att hälsa de sina som redan
förändrats totalt, både utan och innan.

Skulle de som livet ej ha klarat
om de ej hade tur eller styrkan
blir minnet trots allt förvarat
på en hjältegravsten invid kyrkan.

Krigets människoöden
Ju äldre jag blir
desto mer blir jag påmind
att jag växt upp utan en far.

Det var kriget som tog honom
bort från familjen
jag var barn och det var som det var.

Det var i Karelen det hände
i kriget mot ryssen
som soldat ut till fronten det bar.

Det är ingen som vet
om han stupa eller blev fången
han försvann och inget blev kvar.

Det är ofta vi undrat
jag och min bror
om han lever och i så fall var.

Vi har ej fått svar
våra frågor har drunknat
enstaka minnen är det enda vi har.

Tiden har gått
och trängt bort vår undran
som nu kommer åter på äldre dar.

Det var jag och min bror
som skickades bort
och ej längre var ett par.

Det är något som fräter
och blottlägger minnen
om en man som var vår far.

För oss blev det bra
men hur blev det för far
vi fick aldrig en enda kommentar.

Åren de gick
och ofta har jag undrat
vilka öden vi alla har.

En påtaglig önskan
är att få veta
om jag någonsin kan få ett svar.

Det vore skönt om jag hade
fått veta vad som hänt
när jag formulerar min egen memoa' r.

Far kunde spela fiol

Far kunde spela fiol
det har mamma sagt
och morbröderna tillika
till detta lagt
att han var särdeles duktig.

Far var duktig även i sitt yrke
det har mamma sagt
det har faktiskt bekräftats
dock ej som prakt
av de möbler han snickrat.

Far har alltid varit saknad
fast jag det inte sagt,
han fick som pliktfylld soldat
fara till en annan trakt
för att offras i kriget.

Far har försakat mycket
han missat det vi ofta sagt
att hjälpa sina söner
och läsa sagor när han dem lagt
efteratt ha följt dem i allvar och lek.

Vad far har tänkt,
och till soldatvänner sagt
när de som krigets offer
gått till slakt
i en anda av kärlek till sina söner.

Vad kan vi göra
som aldrig blivit sagt
när vi själva blivit fäder
och saknar kunskap och makt
som skydd mot krigets råhet utan prakt.

KRIG – MÄNSKLIGHETENS VANVETT

Kriget är ett väldigt gissel
mänsklighetens fasa
men trots allt tänkbart gnissel
får det fortfara och rasa.

Emellertid är det inte endast nationer
som anser våldsmakten vara rätt
av samma dårskaps traditioner
handlar många individer på samma sätt.

Krigets väsen

Krigets väsen
hör människan till
det verkar nästan
att endast kriga hon vill.

Hon använder fysiska vapen
som lemlästar, dödar och förstör
det synes vara huvudsaken
att människor dör.

Den verbala arsenalen av vapen
är de elaka yttrandena och orden
som dödar det mentala
som ej begravs i jorden.

Dessa ord som dödar glädjen
tillförsikten och optimismen
det blir därför ingenting kvar
av positivismen.

Politikens "krigföring"

Tänk om oppositionen
inte till varje pris
enbart ska opponera
omigen i repris.

Det blir ju så tjatigt
att jämnt finna fel
och inte finna lösningar
varav alla kan ta del.

Var är den positiva stämning
som kan göra oss rika
att finna kompromisser
som för alla känns lika.

Negativismen den smittar
skapar olusten och smärtan
den försurar och förpestar
och fördunklar våra hjärtan.

Om människor kunde förstå
framför allt de i politiken
att jämställdheten och hoppfullheten
kan ge oss andra riken.

Vardagens "kriföring"

I vardagen
och i politiken
är det mycket tydligt
vad som sker i praktiken.

Människan önskar förvisso
att de ska vara annorlunda
men för verkligheten
vill hon gärna blunda.

Alla de viktiga problemen
som hon försöker bemästra
är självupptagenheten
och att försumma sin nästa.

Lätt och mycket vanligt
är att jämnt bara klandra
men i grund och botten
är vi lika alla andra.

För den gode är det naturligt
att älska och bejaka
och att inte roffa åt sig
utan mera att försaka.

För om alla skulle önska
att stödja den andra
då kunde vi ju alla
i trygghet kunna vandra.

Det är ju så enkelt
men ändå bakvänt och tokigt
vi gör allting omvänt
det blir både smolkigt och brokigt.

Hade vi modet att ändra
detta tokiga sätt
utan prestige är det enkelt
men annars inte lätt.

Svårt är att ändra
vår mentalitet
från egoismen till dess motsats
kärlekens genialitet.

Men svårigheten är
att inte kräva hos andra
det som för alla är svårt
så låt oss hjälpa varandra.

Människornas krigföring

Skillnaden mellan människor och djuren
Är på något sätt karaktäristiskt,
dels för människan, dels för
naturen
i flera avseenden både teoretiskt och praktiskt.

När det gäller krig
som kallas för försvar
finns en tydlig skillnad
visserligen finns djur som jagar i flock
och myror har arméer, det vet vi ock
men deras motiv är att skaffa föda
och som djur måste de döda.

Människan, däremot
inbillar sig diverse hot
med fanfarer och annan prakt
kommenderas soldater i givakt
utrustas inför krigets makt
varefter de förs till slakt
inte sällan i främmande trakt.

Kriget är som ett monster

Kriget är ett monster
som plöjer sig fram
monstruöst,
hänsynslöst,
likgiltigt och oberört,
vemodigt och känslolöst,
uppgivet och tröstlöst,
falskeligen och trolöst.

Vilka blockeringar ska man förlösa,
vad slags krafter ska man utlösa
när så lite händer – knappast ett dugg
ej endast nationer
har krigets traditioner
de rymms även i grannars relationer
på sina håll fyllda av friktioner
som väcker individers känslor och hormoner.

Skulle vi kunna väcka endråkts ambitioner
till kärlekens generositet
till omtanke och givmildhet
byta det onda till barmhärtighet
så att krigets bitterhet
och känslan av hopplöshet
byttes ut till kärlekens ljuvlighet.

Det som varit,
det som hänt en gång
när tiden förflutit
och krigets väsen fått en annan sång
en sång om glädje, fred och frihet
när mänskligheten av freden njutit
och minns: "det var en gång".

Makthavarnas krav

Det som vuxit fram
i rädsla för döden
hjälppte inte ett gram
för att påverka öden
därför att makthavarnas krav på lydnad
diktaturers egocentriska respektlösa våldsamhet
alltså motsatsen till prydnad
skapade de fruktan och upprördhet.

Motståndare i krig

Stater för krig – folk bråkar på jobb och fritid
många smädar och krigar varann
det hände förr och det händer i
vår tid
att vi i vrede blir en tyrann.

När vi andras brister ej kan överse
utan gärna vår nästa vill förtala
kan sanningen vara svår att återse
även om vi till slut måste betala.

Priset kan bli väldigt dyrt
något som vi aldrig tänkt
vi förvandlar oss till hämnens djur
med ursäkten att vara kränkt.

Ondskan hos oss alla och envar
blir aldrig botad
om människor jämnt som svar
får sin nästa att känna sig hotad.

Trots allt finns det folk med passion
som kriget vill bekämpa
dock ej med våld och aggression
utan kärleksfullt det riktiga lämpa.

Ont kan ej med ont fördrivas
det är förvisso riktigt
ska mänskligheten kunna trivas
är det godas budskap viktigt.

Detta budskap sedan tvåtusen år
som meddelats dem som vaktade får
att även om tillvaron känns
hotfull och trist
skall kärleksbudskapet segra till sist.

Budskapet betyder i all enkelhet
att ont skall med godhet vinnas
det är något som vi innerst inne vet
att våra tvivel kommer att betingas.

Vi och dom

Fienden är alltid de andra
det tillhör perspektivet.

Fienden har alltid en motpart
följaktligen är det vi och dom.

Föreställ dig dessa två
och försök förstå varför det är så.

Föreställ dig sedan det omvända förhållandet
att dom är vi – och vi är dom – så kan du se –
hur dumt det hela är.

För vem gäller försvarsmakten
har du hört talas om anfallsmakten?

Krigets fasor

Kriget rasar
folket fasar

brisader smäller
djuren gnäller

människor dödas
andra ska födas

soldaterna skjuter
några de njuter

av makten att skada
för de tycks ju bli glada

av att använda sin makt
till denna meningslösa slakt

som pågår ständigt och åter igen
och bildar den "blodröda tråden" –
i historien.

Krigsdrabbades maktlöshet

Inför krigsoffrens maktlöshet
är det ingen som vet
vad man kan göra eller ej
förhoppningsvis ordnar det sig –
därför måste man förtrösta.

Krigets bedrövelse

Kriget är ett elände
man slåss mot en frände
som man ej lärt känna som person
som man inte ratat,
varken älskat eller hatat
och mot vilken man inte visar någon pardon.

Vem kan förklara?

Kan någon förklara
varför människor torterar
och slår ihjäl varann.
Vad är det för drifter
de önskar försvara
som ingen tolererar
för så vitt man ej är tyrann?

Kan någon förklara
varför nationer kämpar
och förstör varann
Vem är det som bestämmer
och vem ska man beklaga
när folken de kämpa
men ingendera vann?

Löggen som självhävdelse

Visst hade jag en vilja
men den vara inte av stål
det har sällan barn
som inte så mycket tål.

Till en början
var mina kamrater
nyfikna på vem jag var
närgångna frågor fick omöjliga svar.

Nyfikenheten blev en plåga
jag ville vara i fred
att jag inte kunde ha sett soldater
blev jag faktiskt vred.

Mitt sätt att hävda mig
på ett eller annat sätt
när jag blivit hånad
och inget kändes lätt.

Soldater finns i krig
de krigar mot varann
det var lätt att hävda
Även barnen slåss minsann

Vi krigar alla
stoltserade jag
kriget är totalt
det pågår varje dag.

Men inte har du väl dödat
du var väl ingen soldat
alla krigar – jag ha dödat sju
skröt jag kavat.

Men när lögnen sprack
av mitt påhitt som var ett skryt
när man förstod att jag ljög
då fick jag stryk

Men det barnen inte visste
det var mitt enkla sätt
att bli accepterad
och få uppleva respekt.

Mina barnsliga försvarsmekanismer

Som ett "annorlunda" barn
ljög jag ofta och var tvär
ingen skolkamrat hade varit i Finland
endast jag visste hur det var där.

Mina fantasier fungerade i början
de var oskyldiga men ingav respekt.
men så överdrev jag utan att märka
att det blev ytterst suspekt.

Var det försvars-mekanismer?
vad ville jag egentligen?
kanske filosofiska – ismer
kan ge förklaringen.

Barnets perspektiv är nuet
det förflutna är suddigt
om framtiden vet man inget
panoramats är luddigt.

Barnets tanke på sin framtid
utifrån det som är förflutet
stöds inte av minnen från sin samtid
för till det är det obetydligt knutet.

Framtidens utsikt

För ett vilset barn som inte vet
kommande tiders krav
och i synnerhet
vad det av barnet skulle bli av
med ovisshetens bävan
oavsett barnets strävan.

Då är det bra att i det långa perspektivet
inför framtida trygghet
få hjälp om villkoren i livet
och övervinna blyghet
till något som man inte kan ana
för att framtidens öde dana.

KRIGETS KONSEKVENSER

När slumpens skördar bildat verklighet
är det meningslöst att predicera
då lönar sig inte planering och omtänksamhet
för ingen kan någonting garantera.

Soldaten som kommenderats till fronten
med uppgiften att fienden döda
är lika hjälplös som dronten
man ville ha till föda.

Dronten är utdöd men inte militären
ej heller kriget och nationens öden
individerna offras, tillika solitären
det största offret drabbades den döde.

Är soldatens öde brickor i ett spel
där slumpen skapat föreskrifterna
är det en frihet att tvingas ta sin del
och finna sig i konsekvenserna?

Ödets vävstol

Ödets trådar
som ingår i varpen
bildar tillsammans livets väv.
Den har sitt mönster
av allehanda slag
och formar gemensamt livets garn.

Trådar och garn

tillsammans med varpen
är som händelserna i livet.
De bildar väven
och återger ett mönster
som ej går att ändra
vad man än må tycka
men det vackra som finns där -
är vår lycka.

Tidens gång och ödets privilegium

Efter hand som tiden går
sätter händelser i minnet spår
de första spåren är fragmentariska
på sätt och vis legendariska.

Bland mina barndoms minnesglimtar
ser jag oss som naiva prinsar
men omständigheternas tecken
visar sig som ett töcken.

När otrevliga skeenden hände
mörka krigstecken skrämde
vad krigets öden oss skulle dana
kunde faktiskt ingen ana.

Splittring och enande

När familjer splittras
vilket sker i krig
är det ett personligt ras
som drabbat många – även mig.

När jag skickades till annan nation
som skedde utan pardon
var det till ett annat folk
med annat språk
men ingen tolk.

Jag och min bror
hade förmanats av mor
att inte gnälla
för dit vi skulle var alla snälla.

Denna mentalitet
hade vi anammat på något sätt
men nu är det bekräftat – vi vet
att det var rätt.

Om jag nu av ödet blivit favoriserad
har försynen varit misskundsam,
hos mina fosterföräldrar blev jag privilegierad
och i tacksamhet vara uppmärksam.

Ödets meningsfullhet

Vissa händelser är förfärliga när de sker
de ger efterföljande lidande
det är inget öde varom man ber
inget man längtar med bidande.

Men i tidsförloppets perspektiv
upplever man en form av ödets kult
som om högre makters direktiv
trots allt gjort det meningsfullt.

Kausalitet eller determinism

Varje orsak har en verkan
kallas kausalitet
det är ett kosmiskt samband
Inget annat – vad vi vet.

Det förhåller sig som så
att den orsak vi manifesterar
alltid har en effekt
av något vi själva genererar.

Eller är det ödesbestämt –
ett deterministiskt förlopp
förborgade avsikter
Guds mening som ger hopp.

Förklaringar blir förlösande

När saker illa 'förfaras'
känns det olustigt och knepigt
men om det hela kan förklaras
blir det inte så konstigt.

Varför?

Svaret på frågan "varför"
har ofta ställts
men sällan får man svaret "därför"
även om det gällt
att försöka få klarhet och förstå
en sanning som man ej kan nå.

Känslans spår

Känslor man inte förstår
särskilt i unga år
sätter förvisso sina spår
som då och då återuppstår.

Eftermäle och eftertanke

DC-trean, Estonia och krigets följder
vad har de gemensamt, finns något som döljer?

Jo, individuella dramatiska öden
som resulterat i döden.

Människors öden är individuella
olika och alls inte snälla.

Det är så mycket som förstörs
mänskliga relationer störs.

De drabbade kom aldrig hem
inget blev kvar, inte en lem.

Ovissheten om vad som hänt
och vad de drabbade verkligen känt.

Det är som soldaten som saknades i strid
Även om det var i "ärans fält", ger saknaden ingen frid.

Det är svårt att inget kunna veta
var skulle man egentligen börja leta?

Vem betalade priset – barnen eller landet?

Syftet var att barnen skulle undgå ett krig
men för nationen blev detta ett bryderi
hur skydda dem, var och en för sig?

Att skicka bort dem
till en tillfällig koloni
ej ha dem kvar i krigshärjat hem
blev för många barn en tragedi.

Efter kriget skulle vi komma tillbaks
men vi hade kommit till ro
vi ville våra nya föräldrar vara till lags
i en vänlig atmosfär att bo
till och med ha glömt pappa och mamma
ville många därför i nya hemmet få stanna.

Med facit i hand har vi ställt frågan och lärt
om det egentligen de goda föresatserna
i slutändan var värt.

Vad har man egentligen lärt?

Ännu gnager en tanke i sinnet
det går inte att förtränga minnet
nämligen att följer av ett detta krig
blev ett särskilt öde för mig.

Det vi finska krigsbarn fick ta del
var egentligen ett vågat spel
som med facit i hand efter vuxnas försorg
skapade viss lycka men även sorg.

EPILOG

Prologen i denna bok handlar om vår far
som min bror och jag tänkte på i många dar
vad var det för öde han inom sig bar
vi vet inget – har alltid hoppats på svar.

I all vårt bryderi
väcktes intresset för filosofi
att tänka på ödet kunde vi inte låta bli
är ödet männe ett slags lotteri
eller är det rentav ödets ironi?

Många minnen som krigsbarn kan jag deklarerera
och våra tankar presentera
vi som deltog kan ännu berätta
våra upplevelser är sanna – men inte alltid de rätta.

Jag berättar helt enkelt vad jag minns
om krigsbarns upplevelser som i mitt sinne finns
jag skryter ej om märkvärdigheter
även om de inte är bagatelliteter
jag har aldrig haft åstundan att föra propaganda
– jag berättar i en helt annan anda.

Resa mot okänd framtid

Jag heter Harri Jalonen och är filosofie doktor. Jag föddes i Åbo 1934. Som följd av kriget mellan Finland och Sovjetunionen skickades jag och min bror till Sverige som krigsbarn 1941. Jag växte upp hos goda fosterföräldrar.

Vid tiden för värnplikten sökte jag till flygvapnet som fältflygare och var även verksam som flyglärare. Som följd av ett flyghaveri skadade jag en ryggkota och beslöt mig för att ändra yrkesinriktning. Jag studerade till byggnadsingenjör på tekniskt gymnasium och var aktiv i byggbranschen i nära tio år. Men mitt flygintresse ledde till att jag yrkesmässigt gick tillbaka till civil luftfart.

Mina huvudsakliga anställningar har varit chefsinstruktör vid Kungliga Svenska Aeroklubben, KSAK, avdelningsdirektör vid luftfartsinspektionen och universitetslektor vid Lärarhögskolan i Stockholm med ansvar för flyglärodbildningen och sedermera universitetslektor vid Högskola Väst i Trollhättan.

Mitt intresse för relationen människa – teknik, innebar att jag på fritid studerade beteendevetenskap vilket ledde till att jag disputerade med en avhandling som behandlade relationen flygutbildning och flygsäkerhet.

Har utgivit följande facklitteratur: *Elevhandbok* 1972 (KSAK); *Lärarhandbok* 1977 (Luftfartsinspektionen/LIBER); *Flygsäkerhetsattityder* (Transportforskningen); *Human Factors i flygutbildning* (Ykespedagogiskt seminarium vid Högskolan för lärarutbildning i Stockholm); *Flyglärodbok* 2010 och *Andra upplagan* med tillägg 2013 (Svenska Flygutbildarföreningen.)